

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Přednosti a nedostatky domácího vzdělávání z pohledu rodičů

Autorka: Veronika Šrámková

Předložená diplomová práce teoreticko - empirického charakteru má dostatečný rozsah 63 stran textu a 15 stran příloh. Zabývá se problematikou domácího – individuálního vzdělávání, které je nyní alternativou k plnění povinné školní docházky pravidelnou účastí dětí při školním vyučování. Vzhledem k rozšiřování této formy vzdělávání u nás je dané téma vhodně zvolené a aktuální. Cílem práce dle zadání je zjistit, jaké jsou přednosti a nedostatky domácího vzdělávání z pohledu rodičů. Výběr tématu zdůvodňuje diplomantka v úvodu zájmem o danou problematiku. Pozitivně je třeba hodnotit, že diplomová práce navazuje na specifický výzkum domácího vzdělávání realizovaný na PdF UHK, jehož se diplomantka v průběhu studia zúčastnila.

Práce je rozdělena na část teoretickou a empirickou. Nejprve jsou vymezeny základní pojmy a legislativní ukotvení domácího – individuálního vzdělávání u nás (kapitola 3). Zde je rovněž posouzení výhod a nevýhod domácího vzdělávání. Autorka věnovala pozornost i unschoolingu a neziskové organizaci Svoboda učení. Na obecné pojednání o historii domácího vzdělávání navazují informace o domácím vzdělávání v zahraničí (Polsko, Německo, Švýcarsko aj.). Ke zpracování teoretické části diplomové práce byla použita řada zdrojů. Seznam obsahuje 34 zdrojů literárních včetně cizojazyčných a dále 7 zdrojů elektronických. Zvolené zdroje v dostatečném množství odpovídají potřebám tématu. Citace a odkazy v textu vyhovují stanoveným požadavkům. Diplomantka prokázala schopnost se zdroji pracovat, dobře se v nich orientovala. Poznatky shromážděné v teoretické části poskytují dostatek informací pro realizované šetření a jeho vyhodnocení.

Pojednání o metodách domácího vzdělávání (kapitola 6) obsahuje některé konkrétní příklady činností, ovšem i problematické – například při „zvládací hře“ mají proti sobě soutěžit dva týmy, což lze asi jen těžko při domácím vzdělávání realizovat.

Cílem empirické části bylo zkoumat přednosti a nedostatky domácího vzdělávání z pohledu rodičů. Podle zadání diplomové práce byly nejprve realizovány rozhovory s rodiči, následovalo dotazníkové šetření. Použité metody jsou popsány v kapitole 8, kde je rovněž uvedeno 5 výzkumných otázek, na které jsou při provedeném šetření hledány odpovědi. Polostrukturovaný rozhovor obsahoval 10 otázek (příloha 1). Dotazovány byly 4 rodiny (2 online formou, 2 při osobním setkání), které využívají individuální vzdělávání, rozhovory byly vedeny převážně s matkou dětí. Průběh rozhovorů byl nahráván na diktafon a následně přepsán (přílohy 2 až 5). Shrnutí poznatků získaných z rozhovorů je uvedeno v kapitole 10.5 a přináší zajímavá zjištění. S využitím těchto poznatků byl pro další část empirického zkoumání vytvořen dotazník (příloha 6). Obsahuje 20 otázek zaměřených především na výhody a nevýhody domácího vzdělávání z pohledu rodičů (omezeno však pouze na matky dětí). Bylo využito odpovědí 62 respondentek ze 4 krajů ČR, distribuce byla provedena online formou.

Výsledky dotazníkového šetření jsou v kapitole 11.2. Postupně jsou uváděny a komentovány odpovědi na jednotlivé otázky dotazníku, podle okolností graficky znázorněny, u otevřených otázek jsou odpovědi citovány, eventuálně shrnuty. Vyhodnocení dotazníku přináší dostatek informací pro závěry a zodpovězení výzkumných otázek. Shrnutí výsledků dotazníkového šetření uvádí kapitola 11.3. Celkově je výzkumné šetření (rozhovory, dotazník) shrnuto v kapitole 12, kde jsou uvedeny a komentovány odpovědi na 5 výzkumných otázek a kde je závěrečné shrnutí. Tím byl cíl diplomové práce splněn.

Při celkovém posouzení diplomové práce je třeba ocenit pečlivé zpracování teoretické části a dále širí záběr otázek pokládaných v rozhovorech i v dotazníku.

Pokud jde o formální stránku práce, její struktura je přehledná. V textu jsou však někde formulační nedostatky, (např. str. 12: „které neapeluje na pravidelné účasti“, str. 49: „zaměřuji se na výhody a výhody ...“), které bylo možné pečlivější korekturou odstranit.

Otázky k obhajobě: Dotazník vyplňovaly pouze matky. Proč nebyl zkoumán i názor otců?

Diplomová práce splňuje požadované náležitosti, doporučuji přijmout ji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení

V Hradci Králové dne 2. 4. 2021

PhDr. Vladimír Václavík, Ph.D.